

## מסורת הש"ס

(א) מגילה כג: [לעיל ד:]  
(ב) [יומא מג. וש"נ]  
(ג) [מגילה כג:], (ד) [נזיר  
גא.], (ה) גיטין לט., (ו) ב"מ  
ק: גיטין לט. שבעות מז:  
(ז) [שבעות מג.], (ח) [לקמן  
גד:], (ט) לשומן כ"ל.  
ד"ש"ל, (י) [דף לט. ד"ה הא  
מנין], (כ) [וע"ע תוס' מגילה  
כג: ד"ה ואלדס],

## הגהות מהר"ב רנשבורג

א] גבו' מנה"מ אמר שמואל  
עשרה כהנים. ע"י ערכין דף  
יט ע"ב תוס' ד"ה או  
דילמא כו' :

מוסף רש"י

[illegible]

## רבינו חננאל

[illegible]

ההאומר ערך כלי זה עלי נוסן דמיו. כמו שהוא שיה לידוע הוא שאין לשון ערך לכלי ואין ערכו קצוב וגמר ואמר לשם דמים דאין מוילא דבריו לבעלה: **ערכין המטלטלין.** משמע שהערכין במטלטלין: **במקפים מטלטלין לערכו.** שאומר ערכי עלי ונמחייב

ערך הקצוב לפי שניו והיה לו מטלטלין ואמר הרי אלו לערבי וחלה עליהן קדושה ובה לפדומן צריך ג' להוציאן מיד הקדש: ר' אבהו אומר באומר ערבי עליו ואינו פורע ובה כהן למשכו ומאלו לו מטלטלין והבי קאמר הערביין דהיינו ערך ארס ובה ליתן מטלטלין נגבין בשלשה שמאין: בשלמא לאפוקי מהקדש. כגון דרב גידל ורב חסדא הוא דבעי שלשה דכיון דחל עליו הקדש לא ניפוק כהן שיעדנו בשויו: אלל לעילוי. כגון דר' אבהו: עילוי נמי דלמא טעו. ויזקתו להקדש ביותר בשויו: חד לגופיה. דניבעי כהן: מיעוט אחר מיעוט. דכולהו ממעטי ישראל דמשמע כהן ולא ישראל: ואימא חמשה כהנים וחמשה ישראל. צעינ דקמא לגופיה ושני לו הוי מיעוט אחר מיעוט וצלישי דהר איצטריך לגופיה דניהוי כהן לכיון דאיתרבי ליה ממיעוט אחר מיעוט דאפילו ישראל כי הדר כתב כהן דוקא כתביה דלאו מיעוט אחר מיעוט הוא דהא שני לאו מיעוט הוא אלאל ריבוי וכן כולם חד דווקא וחד הוי מיעוט אחר מיעוט: ואדסי קיאלא ובהן. כקרקעות דבעי נמי תשע וצדן: לשמו: ועד אימאש לקרקעות.

והותנחלתם אותם (ויקרא טו): **שער העומד ליגוול**. והקדישו וכל לפדותו בצביו שששין משער אדם נפה וקילקילי וחצק: **כגוול דמי**. והוול להו מטלטלין ובשלתה: **אין מועלין צו**. דעצב הרי והו חקקקע **אין מועלין**. צדקקע צדקקע ומוסכת מעילה (דף יט): גמר חטא חטא מתרומה צדקקע הנהנה: **מועלים צעערו**. דשערו לאו כגופו והוה ליה כשכאר מטלטלין: **העומד ליגוול**. שצבר שילא פרע וראוי להסתפר: **ש.מ.** פלוגתא דתנאי הוה לתנא קמא דלמרי לית צהו מעילה סבר כמחומר דמי ולענין פדייה נמי צבי עשרה ולרצן שמעון כגוול דמיא:

וּדְבָרִים שֶׁהֵן דִּקְרָקָה. מְחוֹזְרִין  
לְדִקְרָקָה: וְאִינִי דִּקְרָקָה. אֲלֵא כְּמַטְלֵטִין:  
ר"מ חֲמִיץ לִשְׁבֹּעַ עַל הַשָּׂאֵר שֶׁהוּדָה  
מִקְרָקָה הִטְעֵנָה. אַע"ג דְּלִין נִשְׁבָּעִין עַל  
הַמִּקְרָקָה כְּשֶׁנִּשְׁבָּעִים בְּשִׁבְעוֹת הַדְּיִינִים  
(שְׁבוּעוֹת דִּף מ"ב). הֲלֵכָה כִּיֹּן דְּלִין דְּרִיבִין  
לְדִקְרָקָה עֲדֻמוֹת לִיבְדָר הֵן כְּדֻמוֹי ר'  
יוֹסֵי בֶר חֲנִינָא לְפִלּוֹתָמִיָּה כְּזָזְרוֹר' דְּמִיִּין  
וְנִשְׁבָּעִין: לֹא. הֵחֵס בְּעֵנִים כֹּל כְּמָה  
שֶׁדִּבְּקָתָ לְהוּ מִיִּכְחַשׁ כַּחֲשִׁי אֲבָל שְׁעוֹ  
אֲשֶׁרְבּוּ מִשְׁבַּח הַלֶּכֶךְ אִפִּי' ר' מֵאִיר  
כְּשֶׁבַע כְּרֶכֶן סְכִירָא לִיָּה: קָא פִּסִּיק  
וְסוּנִי. מִתְנִי רֹבֵעַ סִמְמָא כִּי"ג: לֹא  
שָׂא. שׁוֹר שֶׁרַב אִדֵּם זָכַר וְלֹא שָׂא  
שׁוֹר שֶׁרַב אִשָּׁה נִקְבָּה דִּנְפָקָא לָן  
מִתְרִיבִיָּה מִקְרָאִי בִּפְרָק אַרְבַּע מִיתוֹת  
(לְמַעַן זֶה): שֶׁהֵן בְּסָקִילָה וְתַנָּא דְּמִתְנִי'  
מִרְבִּי לְהוּ כִּי"ג: בְּשִׁלְמָא רֹבֵעַ  
נִקְבָּה. כְּחִיז בִּיה כִּי"ג דְּכַתִּיב וְהִרְגַּת  
אִתָּה הָאִשָּׁה וְתָה בְּצִמְהָ אִתְּמַסָּה  
בְּהִמָּה לֹאֲשֶׁם אִדֵּי וְנִפְשוֹת מִפְּקִיִן לְקַמֵּן  
[פ"ה] בְּעֵשְׂרִים וְשִׁלְשָׁה: אֲלֵא רֹבֵעַ זָכַר.

מנלן דזעי כ"ג: דרתיב כל שורב וגו'. ו  
כתיב (ויקרא כ) איש אשר יתן שכבת  
הזנהמה הוא והיא זכ"ג כדילפינן

פעם אחת ודיו. למה כתב עשרה פעמים לרבות אפילו כולל ישראל ואחד כהן. ואקשו אימא ועלתה בקושיא: ואדם כיוצא בהן. אוקימנא באדם האומר דמי עלי שצריך עשרה לשומו הוא כקרקע דכתי' בהן ככוננים לרשת אחוזה וזה הואיל וצריך שומת דמים כעבד כנעני

# דיני ממונות בשלשה פרק ראשון סנהדרין

**פז.**

עין משפט  
נר מצוה

**קבצ** א ב מיי פ"ח מהל' ערכין הלכה ב:  
**קבד** ג מיי שס פ"א הלכה ט סמוג עשין קבס:  
**קבה** ד ה מיי פ"ה מהלכות מעילה הלכה י:  
**קבו** ו ז מיי פ"ה מהל' טוען הלכה ד סמוג שין זה טוש"ע ח"מ סי' זה סעיף ז וע"ש:  
**קבו** ח מיי פ"ה מהל' טעילה הלכה י:  
**קבח** ט י מיי פ"ה מהל' סנהדרין הלכה ב:

## תורה אור השלם

- וְהַעֲרִיר הַכֹּהֵן אֶת  
 יָמִין טוֹב וְיָמִין רָע עֲרִירָה  
 וַיִּכְתֹּב בִּן יִדְיָהּ:  
 וּיְקָרָא כִּי זֶה  
 וְאִשָּׁה אֲשֶׁר תִּקְרָב אֵלַי  
 לִלְבָּתָהּ לְרִבְעָה אֶתָּה  
 תִּהְיֶה אֵת אֲדֹנָי וְאֵת  
 מִיָּמֶיהָ מוֹת יִשְׁמְרוּ  
 וְיִקְרָא כֵּן: וְכָל שֶׁכֶּב עִם  
 הַבְּמָה שְׂמוֹת כֵּן:  
 וְאֵת יִשְׁמֹת: וְאִשָּׁה שׁוֹר  
 גָּנָה הִיא וְהוֹדַעַת  
 שְׁלֹשׁם וְהוֹדַעַת  
 בְּעֶלְיוֹ וְלֹא יִשְׁמְרוּ  
 הַמִּית אִישׁ אוֹ אִשָּׁה  
 שׁוֹר יִסְקֹל וְגַם בְּעֶלְיוֹ  
 שְׂמוֹת כֵּן אֵת

יְבִינוּ חֲנָאֵל (המשך)

[illegible]

**ה'אומר ערך בלי עלי נותן דמיו** (דף קה) מוקי לה כ"ר מאיזי דלאחר איזן אדם מוילא דצריזי לבעולה ויחמימה דצפרק השולח (גיטין דף קל: וס"ו) אמר רב המקדיש עצבו יאלא לחירות מאי טעמא גופיה לא קדיש כ"ר משמע הסם דהיינו דלא כ"ר"מ דלדדי"ז קדוש לדמיו ונראה דהוא דערכין אליבא ד"ר אמר קאמר רב וליה לא סבידא ליה וכן משמע הסם (ערכין דף ה.) דפרין ל"ר"מ פשיטא ואי אלא למימר דסביר כ"ר מאיזי סביר פריך פשיטא אלא משמע דלא סביר כרבי מאיזי אלא קאמר דל"ר"מ נותן דמיו ל"ר איכא צ' ישינו דרב בגיטין (דף קה: חד במקדיש וחד במפקיד:

**אדם** מי קדוש. וא"ת ולקומה  
בעצד דקדוש כדאמרין  
בסמוך דמועלין בשערי ואמר בששלה  
(ס) המקדיש נכסו והיו בהם עצדים  
אין הגוזרים רשעים להוליח לחירות  
ו"ל דאדם שרשע ליה דקאי אעבד  
אי נמי הכא פריך אליבא דרז דאמר  
(ס) המקדיש עצדו יאח לחירות:  
**שער** העומד ל"גווי. אף על גב  
דמעילה ילפינן מתרומה  
ולענין תרומה לא אמרין כל העומד  
לקצור כקצור דמי דלענין האי לא  
ילפינן מתרומה דלמעשה מעל רגבי  
כדדרשין במעילה (דף יט:) (א):  
כמה דברים:

אין מועדיו. כן משמע דאין מעילה במחזור ובהדיא אמרי הכי במסכת מעילה (דף יז:) וקשה לפי רש"ז"ס דפס' המוכר את הספינה (ב"ק דף עט. ושם) גבי מקדש דקמין מועלין בצור וס' כגון שהלכנו חפצים בצור ולא יתכן להיוונו מחובר אלף שעקר חוליא מן הצור וזהנה ממנה: **בענבים** העומדים **רייצר**. תימה דצפרק נערה (מחזקות דף נא: ושם) פריך גבי זיל הוה ליה מתמרי בעל צודא סוף כל השומד לגוזל כחזו דמי דלרבי לדיקאן קאמינא ומאי פריך והא רבנן דהסא לית להו הך סברא וי"ל דגבי בעל חוב מודה דלא גבי מדבר השומד לגוזל דלא סמכא דעתיה ועוד פריך דהסא פריך משום דצפרק הכונס (ב"ק דף טז:) פסיק רב כרבי שמעון דאלר סמכא פירוש גמורים משלמת פירות גמורים ופירוש שמין אותן אבז שדה משמע דכצנורות דמין:

**אם** אינו ענין לשׁוֹבֵב ב'ו' ומהכּה נמי ב'צ' ד' מיתות (לקמן דף נד:) ילפינן אזהרה לשׁכּוֹב מה שׁוֹבֵב ענשׁ והזהיר כ'ו' ותימיר א' אזהר דפליג עלה התם כ'ג מנא לן ו' רבי שמעון דרבישׁ מנייה התם (ד' ס.) דבני נח מחזירים על כישוף מדאיתקש לשׁוֹבֵב עס צהמה וכן לכן עזאי דגמר מנייה דמכשך בצסקילא צההוא פירקא (דף יא ס.) וי"ל דאי משום הקיש הל"ל קרא דאיס כ' יתן את שׁכבתו צהמה גבי משפּה הלכך קרא דלכ שׁוֹבֵב מיותר לשׁכּוֹב כדדרשינן;

עשרים ושלשה: שנה'  
 י' יומת כמיתת הבעלים כך מיתת השור: א"ל אביי  
 עליו יומת לכמיתת בעלים כך מיתת השור הוא דאתא  
 אימא

לרובע זכר: דאס איז עין. לאדס האז על הצהמה דהא קרא אחרינא  
אז צהמה עליו ומדאפקיה בלשון שוכב לידון כשוכב מה אז על  
(ש), דאיתקש צהמה לאדס אף מציא צהמה עליו שנייה צכ"א:  
אימא

(ה) ז"ע נהי דכגופו דמי מ"מ בגופו נמי ליכא מעילה ומזוה ליישב.